

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6 K. Negyedévre 3.—K.
Vidéken: „ 9 „ „ 450 „

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Piac-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

Alig egy jó félve, hogy legyőztük az „Armányt“!

Valljuk meg őszintén — a jók, a nemesek és tiszták vállvetett erőfeszítésére fáradalmat nem ismerő, önfeláldozó hazafias munkájára volt szükség, sok sikeresen ellentállhassunk először csak a kísértésnek, melylyel mint a sátán körülhálózni, megejtetni, — aztán a nyers, brutális erőszaknak, melylyel leverni s ugye lehet az örök szolgaságba hajtani akartak bennünket!

A tiszta közélet küzdő porondjára fogadott díjbirkózók, spadassinok, kalandorok törtek be, — hogy ki zárt, — kiszemermetlenül felvont sisakrostélylyal, ne valamennyi tiltott fegyverrel s alig kivédhető eselvégekkel sujtja le a porba azt a nemzetet, mely csupán az élő törvény immár holt betűivel s a hazafiság és tiszta erkölcs fehér liliumával kezében védekezhetett s állhatott ki eléjük.

Igaz, hogy az Arénában is volt rá eset, hogy a fenevadak meghunyászkodva húzódtak össze ketrecükbe a „szent eszme“ vértanuinak egyetlen fegyvere, — a fehér lilium előtt!

Most az egyszer nekünk is sikerült visszaverni a támadást, megisztitani nagyjában a küzdőteret azoktól, kiket a négy századon keresztül folyton megújuló, pusztító áldatlan fergeteg ismét ránk zúdított!

Visszahúzódtak, — de meg nem semmisültek... — csak elrejtőztek egy időre!

Az utóbbi időben, különösen a nemzetiségi képviselők és a „minden körülmények között ellenzékiek“ heves támadásokat intéznek az igazi nemzeti állam kiépítésén fáradozó jelenlegi kormány ellen, mert az nem hajlandó az országot azért, hogy támadóit leszerelje, egy kiszámíthatatlan következményekkel járható körülmény elé állítani.

A Wekerle kormány midőn elfoglalta helyét, átvette az ügyek vezetését, tény, hogy vállalkozott az általános választói jog keresztülvételére. Vállalkozott arra, hogy a választói jogot kiterjeszti a legszélesebb rétegekben ugyan, de szem előtt fogja tartani — igen helyesen — a magyar állam nemzeti jellegének megővését.

Gondoskodás történik tehát a választói jog kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatban arról, hogy ne az agitátorok akarata érvényesüljön a urnánál, hanem e hazának hűsége legyenek azok, kik Magyarország sor-

sának intézésében döntő súlyjai bele szólhatnak.

Ez az, ami fáj Magyarországnak ellenségeinek, az izgatóknak!

Amit néhány hónap óta tapasztalunk az állami tisztviselők, vasutiak, bírák, tanítók, postások és más sok-sok állami alkalmazott részéről, azt a legjobb akaratú se nevezhetjük más néven, mint: szervezkedés a kormány ellen.

Mindannyian érezzük, hogy a létért való küzdelem tán sohse volt oly nehéz, mint ma, amikor a pénz is drága, a munka is drága, az élelmi cikkek, az ipari cikkek árai tán kétszeresre emelkedtek; mi magunk is együtt szenvedjük a többi kabátos emberekkel — a cifra nyomorúságot, amely szinte ordít. — Tudjuk, hogy a szellemi munkánk egyáltalán nincs megfizetve, hogy az állam alkalmazottai nyomorultabban vannak fizetve, mint a „szervezett kőművesek“ és tán nyomorultabban, mint a szervezett favágók. De látjuk és látja az egész ország, hogy a mostani kormány a lehetőség szerint minden állami alkalmazott fizetését emeli, rendezi és mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy soha, hogy a szabadelvű uralom negyven esztendőjén keresztül nem voltak oly idegesen türelmetlenek a tisztviselők, mint a mostani nemzeti kormány uralkodásának első néhány hónapja alatt.

Az ideges türelmetlenség szinte elvakítja őket és már nemcsak követelnek, de fenyegetőznek. Minden nap más tisztviselő vagy állami alkalmazott ezer és ezer főnyi csoportja szövetkezik, gyűlésezik és a gyűléseken szenvedélyes hangok hallatszanak a kormány ellen, amely csak ígér, de semmit sem ad.

És ami a legszomorúbb ezekben a szervezkedésekben az a volt darabant sajtó cinkos pimaszkodása, a színet nélkül való izgatás a kormány ellen.

A delegációk.

A Monarchia közös ügyeinek tárgyalására kiküldött országos bizottságok: a delegáció november hó 25-én kezdi meg tárgyalásait Budapesten. A régi delegációs tagok fogják tárgyalás alá venni a tavasszal már egyszer le-tárgyalt ügyeket. És bátran tárgyalhatják újra. Mert a tavaszi tárgyalások alkalmával felhangzottaknak eddig még

nem volt foganatjuk. Az osztrák vagy on nehezen mozdul, amikor a magyar ügyek előmozdításáról van szó, miért is soha sem elegendő, ha mi minduntalan és ismételten őrt állunk az osztrák mögött, s követeljük mindazokat, amelyek bennünket államiságunk fennhatóságának tudatában megilletnek.

A tavaszi delegációban minden magyar óhaj viszhangra talált a közös minisztereknél. Mindent megígértek, de amint azt ma látjuk, semmit sem tettek. És azt hisszük így lesz ez most is, amikor új vezetők állnak a közös ügyek élén. Ezek is hajlani fognak mint a raj a magyarok kívánságai előtt, mindent megígérnek, amíg csak a közös költségvetés elfogadva nincs, a mint ezen túl vannak, vége; elfeledkeznek a magyarokról, megfeledkeznek mindarról, amit ígértek, amit maguk is jónak, helyesnek láttak.

Kétszeres feladat vár ily formán a magyar delegációk tagjaira. Tudják azt, hogy ellenséggel állanak szemben a tanácskozó teremben, — tehát eljárásukat, hadi taktikájukat is ahhoz mérjék. Elég volt már a magyarok folytonos lojalitásából. Az osztrákok mindenkor a legerősebb módon és hangon beszélnek rólunk. Miért kiméljük mi? Nincs ennek még lovagias erkölcsi haszna sem, mert minél nobilisebbek vagyunk az osztrákokkal szemben, annál szemtelenebbek ők, s a mi előzékenységünket csak kinevetik.

Tagadja meg a magyar delegáció a közös költségvetés elfogadását mindaddig, míg fejedelmi garanciát nem nyernek, hogy mindazok mik Magyarországot a paritás keretén belül megilletik, meg nem valósulnak. Nem lesz abból nagyobb bonyodalom, ha az osztrákok látni fogják, hogy a vitéznek híresztelt magyar nemzetben van egyszer bátorság is. A delegációnak tulajdonképpen az volna a leghelyesebb eljárása, ha a költségvetés tárgyalásába be sem bocsátkozna, hanem kijelentené hogy addig míg a múlt évben kívánt vívmányok testet nem öltenek, addig visszaadják a költségvetést. Bezzeg volna rökönnyödés a Burg táján, s lőtás-futás. A magyarnak pedig méltó elégtétel a nemzeti kormánytól.

Tarthatatlanok a katonai állapotok is. Eltekintve a kilátásba helyezett lét-

Csipke függönyöket

235 - x - 12

legszebben tisztít

Frabézi Antal

2 gőzerőre berendezett ruhafestő és tisztító intézete Debrecen, Széchenyi u. 42.

számfelemeléstől, katonai téren még mindmáig is csak ott vagyunk, ahol husz esztendővel annak előtte álltunk. Mert ami vívmány van, az tiszta szemfényvesztés és a bécsi katonai czopf otrombasága. Csak a minap jelent meg a közös hadvezetőségnek egy nagyszabású rendelete, amelynek értelmében a tiszteknek megengedik, hogy bármily magasgallért s kigallért is viselhetnek.

Találónan figurázta ki ezt a rendeletet a bécsi Muskete, amikor kilátásba helyezte, hogy az összes helyőrségek egy Bioskópot kapnak, amely Bécsvárosát fogja neki vászonra vetni, hogy a tisztek azt higgyék, hogy az osztrák fővárosban vannak.

A képviselőház igazságügyi bizottsága legközelebbi ülését ma délután 5 órakor tartja a képviselőház IV. számú bizottsági tárgyalóteremben. Az ülésen folytatják Visontai határozati javaslatának tárgyalását.

A delegáció. Bécsből jelentik, hogy az osztrák delegáció tagjai folyó hó 25-ikén, vasárnap érkeznek ma Budapestre, ahonnan, tekintettel arra, hogy a delegáció érdemleges munkája csak december 3-án veszi kezdetét, még a hétfői napon utaznak vissza Bécsbe. — Báró Ashrenthal külügyminiszter december 3-ikán, hétfőn mondja el expozéját az osztrák delegáció bizottsága előtt.

A párt.

Ez alatt mai fogalmaink szerint bizonyos általános országos elvek alapján egyesült csoportját az adófizető szavazati joggal bíró egyéneknek értjük; noha az is igaz, hogy két civódó fél körüli tömörülést szintén pártalakulásnak szokás nevezni, de ez fenti értelemben vett pártéletnek legenyhébbben szólva, csak elfajzása.

Bármely pártnak oskias valamely magasabb elvi alapon nyugvó politikai, vagy közgazdasági cél adhat létjogosultságot, amiből az is következik, hogy az csak addig állhat fenn, míg elveihez hűen kitöztött céljának, vagy céljainak elérésére törekszik.

Kavicsok

Írta: Dániel Mihály.

(Szív és ész.)

Az Ur, minekutána megteremtette az embert, kezébe adott egy mérleget, hogy megmagyarázza a tikkát. De az ember így szólt:

— Sohse fáraszd magad, Uram. Azért vagyok ember, hozzád hasonló, hogy mindennek megtaláljam a nyitját.

— Megbánod még, gyarló teremtés, — felelé az Ur és otthagya Adámot, aki neki kezdett a mérlegeléshez. Betett a mérleg egyik serpenyőjébe egy darab vasat, ugyanakkorát a másikba. A mérleg egyensúlyban maradt. Azután belétejt az egyik serpenyőbe egy marék homokot, a másikba szintén és a mérleg nem billent föl. Adám boldog volt:

— Kitaláltam a mérleg tikkát!

És újra próbált. Az egyik serpenyőbe aranyat tett, a másikba taplót és az arany lebuza a mérleg karját. Próbálta fordítva, de így sem ment. Hiába volt minden, a tapló könnyebb volt az aragnál.

És szánakozva ment az Urhoz, aki nagybölcösen irt adott a fájdalmára. Megérintette Adám homlokát és bölcsességgel ajándékozta meg. És Adám megnyugodott. Út és magába mélyedve gondolkodott. Ugy érezte, hogy tisztábban lát, tud mindent és ez jól esett neki. Elmélkedett magában és végül arra a tudatra jutott, hogy egy — nem élet az élet.

Ami így a pártra nézve létföltétel az a párt tagjaira nézve tartozó kötelesség, vagyis a párt tagja köteles önzetlenül és hűen minden erejé és képességével a közös célt szolgálni.

Az igaz és becsületes pártelteknek ez elvi alapvédelmére egyedüli kizárólagos eszköze amaz alkotmányos eljárás, miszerint minden vitás kérdésben a többség szava döntő — mely előbb a kisebbség deferálni tartozik.

Ebből önként következik hogy amennyiben valamely párttag a többség akarátának ellene szegül az a pártból kirekesztendő mert fejelem nélkül, nincsen vagy nem lehet eredményes a párt élet.

A pártra nézve kiki annyi értékkel bír amennyi hasznára tud lenni a párt elveinek diadalra juttatásában; amint ez megszűnt meg kell szünni az egyének magasabb értékelése v. kitüntető bizalmának is, önként vissza kele térnie a hű közlegények sorába.

Vannak el kell ösmernünk, sőt talán ez a természetes rendje a pártéletnek — oly esetek midőn egyes vezérek kiélték, lejárták minden befolyásukat anyi sebet adván és kapván a párt élet sokszor adáz tusáiban, anyi ellenséget szereztek, oly tömegét a gyűlölet és ellenszenynek halmazták magukra, miszerint politikai észszerűség, sőt szükségesség őket elejteni és helyettük másokat még erintetleneket választani. Lássuk már most mindez általános elveket a mi jelen páréletünkre alkalmazva!

A mi pártunk az örök dícső 48-as függetlenségi elveken épült, mely elvek előtt tisztelettel kell meghajolnia, mely elveket féltő gonddal kell őriznie még annak is, aki bármely okból azokat ma még nem valja: mert 400 éves szenvedésünk történetéből tudjuk, hogy már ez elvek elhomályosodása meglazulása is mekkora veszedelmeket rejti méhében, nemzeti fejlődésünk és önállóságunkra nézve.

Halhatatlan nagyjaink Rákóczi, Kossuth által vallott évszázados küzdelmeinkből leszűrődött elvek azok melyek zászlóinkat ékesítik.

Ez elvekért mindent; de ez elveket senki és semmiért fölázdoznunk nem szabad!

Pártos nép vagyunk. Hazánk történelmének minden lapja eléggé documentálja, hogy önfelédit gyermekeiktől e haza mindig többet szenvedett minden küllellenségénél. — Azért kell én szerintem vas marokkal szigoruan kezelni a pártfegyelmet és aki elhűségében meginog avagy a nélkülözhetlen pártfegyelem ellen vét onnan mihamarabb kitessekeltessék; mert a párttűtés csak benn a pártban veszedelmes, kívül az legföllebb acsarkodás.

Lehet sokak előtt pártunkban ma már úgy tűnik fel a mai elnökség mintha többé a párt hasznára nem működhetnék; azért tartunk alkotmányos szabályok szerint tisztújítást, hogy az ebbeli nézetek minden tisztelet és nagybecsülésünk dacára is kiderítenek és ha kell érvényesítenek.

Az is igaz viszont, hogy ama keveseknek, kik ma kívül állanak a párton, — noha önhibájuk folytán — módot és alkalmat kell nyujtanunk, ha lehet, hogy ismét közzéne belől kerüljenek.

Kölesönös jóakarattal, nagy elveink iránti ragaszkodásból azt hiszem ez volna a helyes és nagyon tévednek azok, akik amolyan fából vaskarika elv nélküli pártalakulással vélnék részt üthetni a mi tömör sorainkon és ártani pártunknak.

Nem használ itt sem a — városi — hangzatos cím, sem a nagyhangu hirdetése a város haladásának, mintha bizony a mi pártunk falusi avagy pláne tanyasi volna, mintha bizony bennünket nem hevítene legalább akkora szeretet városunk és annak előhaladása iránt melyet munkálkodni soha egy percig politikai elveink mellett sem szüntünk meg soha. Mindenképen szerencsétlen gondolatnak kell ez időszert az új alakulást jelezni és távol kell tölle tartanunk tagjainkat; mert csak a vak nem látja hogy ha valaha úgy most nincsen helyén a politika kizárása a párteletből.

Nagy és mélyreható átalakulások küszöbén, adáz küzdelmek előestéjét éljük: csak az nem látja ki nem akarja! Félre

leg egyensúlyát és boldog leszesz, ha megtaláltad . . .

(A osúnyák.)

Volt egyszer egy csunya lányka. Pupos volt szegényke, az arca meg himlőhelyes. A karjai olyanok, mint a cérua; a szája széles, tanyényi nagy; az orra pisze; a szemei vörösek. Egész nap sirt és dolgozott. Ez volt az élete. Dolgozott, mert élni muszáj és sirt, mert nem szerette senki. Egyszer aztán megcsapta arcát a tavasz balzsamos lehellete s csak úgy ömlött reá a szerelem mámoros szellője. Álmodott egy sánta emberről, aki csunya volt és szerette őt . . .

Volt aztán egy csunya férfi. Mogorva, ráncos pófáju, szomorú, vastag ajku, kőcos fejü, csomós bajszu, — szóval csúf, mint az ördög. Egész nap ivott és sirt. Ivott valamelyik butikban addig, míg kiceordult a könnye, aztán pedig sirt fájdalmasan és dühösen, mert nincs, ki őt szeresse. Sírás közben leesett a feje zokogó mellére, onnan a piszkos asztal pálinka-tövesjára és ott látott egy álmodt az édes szerelemről, egy leányról, ki szerette őt, mert olyan volt, mint ő . . .

Mikor pedig egy titkos erő egy akcióillatu tavaszi reggelen összehozta őket és meglátták egymás bús arcát, akkor hidegen mentek el egymás mellett és azt gondolták: — Milyen csúf szegényke!

(Apa és fia.)

Beszállnak egy kupéba, ahol egy magányos hölgy ül. Az öreg erősen fujja a

állani ma a mi elveink mellől bűn mert az a ránk hárult kötelességek teljesítése elől való kitérést jelent.

Istennek hála odáig eljutottunk, hogy a nemzet többsége a 48-as eszmékhez pártolt. Erőse hitünk és meggyőződésünk, hogy a még kívülmaradt kevesek is mihamarabb belátva a 67-es elvek tarthatatlanságát hozzászólnak csatlakozni. Városunk a 48-as eszmékért való harcban mindig vezetett. Ki venné rossz néven ha mi úgy gondoljuk, azt valljuk, hogy itt előbb utóbb mindenkinek a mi zászlóink alá kell tömörülni?

Ki venné tollunk rossz néven, hogy e hitben elítéljük a városi párt alakulását, kik ugyanakkor hívó szóval csalogatjuk, tárt karokkal fogadjuk kebelünkbe a megtérőket, úgy mint az ujonnan érkezőket?

Jöjjenek, tömörüljünk és mihamarabb tapasztalni fogjuk, hogy e párt kebelében sokkal kevesebb küzdelemmel érhető el a kitűzött cél.

Emelkedjenek felül a mindennapi élet fergetegén és gondoljanak bevezető soraimra, hogy a pártélet nem köthető egyesek személyes érvényesüléséhez és ne tartson vissza senkit sem egyesek ma talán túltongó talán érdemtelen érvényesülése, mert a 48 elvekért mindent, de az elvet semmiért sem áldozhatjuk fel.

Dr. Burger Péter.

Egyház és iskola.

— Az egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyvét már teljesen elkészítette Diosdi József lelkész, egyházközségi főjegyző. A hatalmas munkát már sajtó alá is rendezte Diosdi és a jegyzőkönyv két hét alatt el is hagyja a sajtót.

Komor jövő.

Aggodalommal nézünk a jövő elé. A sarokbaszorított munkaadók és a félrevezetett munkások közti harcban nyertes senki sem lehet, csak veszít mindenki, veszít a két hadakozó fél, veszítünk mi többiek, kik egyik

csibukból a füstöt. Félóra mulva a fiu is megpróbálkozik és „sodor”. Az öreg keményen rászól:

— Hát öcsém, annyi tisztességet se tudsz, hogy nem illik bagóznod a kisasszony előtt?

— Hiszen édes atyám is füstöt, — felelé a fiu.

— Nekeid szabad, — válaszol az öreg. — Én nem jártam iskolákat, én paraszt vagyok.

(Ez is megtörtént)

Történt egyizben, hogy hangversenyt kellett rendezni s abban állapodtunk meg, hogy négy kisasszonyt kérünk föl közreműködőnek. Ez nekünk is megtiszteltetés, nekik is. Annak a bizottságnak egy tagja, mely ez ügyben eljár, így szólt:

— Nézzétek, pajtasok! Négy hölgy: négyszeri falatozás és dinom dánom. Osszuk tehát úgy be a dolgot, hogy mindennapra egy oszonna... akarom mondani egy kisasszony essék.

Vigyorgott az arcunk a sikerült gondolatra. Az első nap elmentünk az egyikhez. Nagy gráciával fogadtak. Huzódózásról szó sem volt: tetszik tudni, a közügy! azután meg az a sokszor hallott szerény tehetség emlegetése. Hanem valami olyan Chartreuse, Benediktiner, Marasquino, Curacao, vagy más jóféle spiritusznak szinét sem láttuk. Vártuk, hogy mikor tűnik el valaki a házbülsők közül, de bizony hiába vártuk. Izegettünk, meztogtunk, köhécseltünk:

félhez sem tartozunk, veszít az ország, mit senki nem akarhat.

Megélhetésért foly a küzdelem és ez által s e közben már is nehezebbé, drágábbá lett a megélhetés. Létfenntartás biztosítása a jelszó, mi alatt tönkre megy a középosztály és munka hiányában vagy munkabér elégetlenség miatt százezrek hagyják itt az országot. Nem sokára csak nagytökecs és ezekkel szemben mindenre elszánt dologkerülők maradnak a csatatéren, mert a többieknek el kell pusztulni, meg kell semmisülni.

Jogos és méltányos a munkások azon törekvése, hogy emberségesebb bánásmódot követelnek, hogy az idő tulságos felhasználásával nem engedik munkaerőjüket, munkaképességüket idő előtt tönkre tenni, hogy munkájukat jobban fizetessék meg. De ezzel szemben nem jogos és méltányos-e a munkaadók azon aggodalma, hogy e törekvések készséges meghallgatása csakhamar újabb és fokozottabb követeléseket támasztana?

És ez aggodalom annál jogosabb és okodatosabb, mert a szocialisták vezérei közül legtöbben nem az igazi munkásosztály szülöttei, hanem az egyszerű nép felfogásától, érzelmétől, igényeitől és vágyaitól mesze álló idegen emberek, kiknek nem annyira kenyérkeresetük, mint inkább önző érdekük, túlzott igényeik könnyű kielégítésére szolgáló foglalkozások az izgatás, a zavarosítás, a vezetés. De ki képes ezt a munkásokkal elhitetni, nekik bebizonyítani? Csak e napokban történt: egy képviselő ügyvédhez beállított egy munkás azzal, hogy egy nagybirtokost pereljen be tizenöt napért 10-10 korona napidijért, mert a nagybirtokos sztrájk miatt öt 15 napra elzáratta, már pedig ily esetben a törvény úgy intézkedik, hogy az elzárató munkaadótól naponként 10 korona kárpótlás követelhető. Hát lehet az ennyire félrevezetett embereket fölvilágosítani, vagy velük boldogulni? Lehet-e ily lelketlen vezetőkkel szellemi és érzelmi küzdelmet folytatni.

A küzdelmet vigasztalanná, nyomasztóvá, reménytelené, sőt bizonytalanná és

mind nem használt! Végre is kerekelt kellett oldanunk.

Odakünn aztán, mint a leforrázott rákok, úgy éreztük magunkat. Leghamarabb én estem talpamra. Meg is mondottam, hogy változtatni kell a soron; ha már itt rosszszul ütött ki a számításunk, menjünk el a másik kisasszonyhoz. El is mentünk. Már most kíváncsi voltam a fejlemények iránt. Hát itt mi lesz? Nem úgy értem, kérem; kosarat itt sem kaptunk. Az igaz, hogy egyebet sem kaptunk.

A formula szerint menten elmentünk a harmadik helyre is. Itt már bátorságot is nyertünk. Egyikünk a legszerényebb modorban egy pohár vizet instált. Ők szakadoztak, hogy nem lesz éppen hideg.

— Sebaj, kérem. Jó lesz nekem egy kis cognac is, — csak a torkom száraz.

Általános hahota. A háziasszony elismerte szellemességünket s ezzel nekünk be kellett érni. Mert mondanom sem kell, hogy a negyedik helyen sem járt ki a traktamentumból.

Ellenben másnap, amikor zongorát mentünk kérni, szertefoszlott belőlünk a kíváncsiságnak minden csekélyke része, — mit is várhatnánk ezek után? És nagy csodálkozásunkra, alig melegedtünk meg a széken, hozzák ám a kis poharakat, meg ami hozzá való. Én én önfeladten fölkiálték:

— Miért is nem ide jöttünk először?

aggodalmassá teszi az, hogy a napi politika is befoly a küzdelembe, továbbá az, hogy az idegesség és türelmetlenség a dolgozni akarók ellen is fölveszi a harcot, vagyis saját véreik, osztályos társaik ellen is támad.

Ha azonban igazságosak akarunk lenni, kénytelenek vagyunk bevallani, hogy a mai állapotok előidőzésében nagy rész van a középosztálynak, mely elhanyagolta és ezzel átengedte az alsó néposztály vezetését is a közigazgatásnak, mely megfeledezett arról, hogy a tudatlanok és gyámoltalanok, a szegények és műveletlenek több figyelmet, melegebb érdeklődést, nagyobb szeretetet, odaadóbb foglalkozást követelhetnek és igényelnek, mint amennyiben részesültek.

Itt volt a példa. A francia forradalom hármass jelszava bejárta, meghódította az egész világot. Az emberiség fejlődését tanúsító, biztosító szociális eszmék mai keletiek-e? Nem tapasztaltuk e, hogy ez eszmék már is diadalmaszkodnak az előrehaladottabb nyugaton? Szabad volt-e föltételeztünk, hogy ez eszmék kikerülnek bennünket és hazánk meg lesz óva tőlük?

Sokat mulasztottunk. Sok, nagyon sok a pótolni valónk. Siessünk, hogy el ne késünk. Hazánk legjobbjai — politikai párt nélkül — állanak össze és segítsenek a helyzeten. Kikben tudás van, kiknek ötletük van, kik éreznek, kiket a munka hevit, a jóra, szépre, igazra fogékonyak, a gondolkodók és tapasztaltak gyülekezzenek, dolgozzanak, segítsenek.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Ösütörtök, „A csók” vigjáték Karczag Mariska első fellépte. (A)

Péntek, „Takarodó” dráma Karczag Mariska utolsó fellépte. (B)

Szombat, „Szép Ilonka” daljáték. Ujdonság bérletszünet.

Vasárnap, d. u. „Koldus gróf” operette bérletszünet. Este „Szép Ilonka” daljáték kis bérlet.

A **Takarodó** holnapi előadásában lép fel Karczag Marica másodsor, mely egyszerű mint bucsu fellépte is lesz. A vendég művésznek Volkhardt örmeister leánya szerepében bucsuzik a debreceni közönségtől, a dráma többi szereplői Ternyei, Békés, Deesy, Bérozi stb.

A **Szép Ilonka**, Szávay Gyula rendkívül bájos, regényes daljátékával teljesen elkészült a személyzet, az új diszletek, melyek Zilahy igazgató az ujdonsághoz készített, szintén nagyon szépek, a daljáték bemutatója, mely szombatra van tervezve, előre láthatólag fényes sikert fog eredményezni, a házi főpróbát pénteken tartja a társulat teljes diszlettel és zenével. A főszereplők: Zilahyné, Főthy Friada, Radó Anna, Vida Ilona, Polgár, Árkossy, Békés, Szakácsné, Bay, Sarkadi és Rónai.

Érdekes operette repris. Zilahy igazgató feleleveníti a „Gésák” című japán operettét, melynek női szerepeit Zilahyné, Lónyai Pirooska, Vida Ilona éneklék, a férfiak közül részt vesznek Polgár, Sarkadi, Árkosi, Bay, Bérozi, Deesy, Vadász. stb.

Előkészületben. „Tökéletes feleség” színű 4 felvonásban, és Vig özvegy Lehar legújabb operettjeje.

HIREK.

— **Ex az igazság** címen megirtuk tegnap, hogy a D. R. U. által oly sokat firtatott ügyben mi a teljes igazság és azt dokumentáltuk is. Ma újra piszkolódik Székely Imre és egy a bíróság előtt levő váltó és rendes per anyagát turkálja a nyilvánosság előtt. A mi jó izlésünkkel nem fér az össze, hogy bíróság elé vitt ügyeket nyilvánosan pertraktáljuk, tehát utalunk arra, hogy a város nevében Dr. Dóczy Emil ügyvéd váltó és rendes keresletet indított Székely Imre ellen és a per során egész sereg tanu vallotta, hogy a város nyomdájában Székely tartozik és nem más, akire a per során is rászerezné kenni a dolgot. Egyébként aki érdeklődik az ügy miként állásáról forduljon Dr. Dóczy Emil ügyvédhez, vagy nézze meg a bíróságnál levő aktákat. Azokból kitűnik, hogy kinek van igaza.

— **Tanácsülés.** Ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklelte slatt rendes tanácsülés volt, amelyen rendes közigazgatási ügyek nyertek elintéztést.

— **Kossuth Hajdumegyéhez.** A mai napon Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter két leiratot küldött Hajdumegyéhez. Az egyik bizonyos megnevezett érték-papírok forgalombahozataláról szól, a másik pedig tudatja, hogy kereskedők, iparosok, gyárosok és vállalatok olyan jelzéseket, jelvényeket, képeket vagy feliratokat üzleti nyomtatványaikon nem használhatnak, amelyek az illetők árúival, illetve gyártmányai-val összefüggésben nincsenek, legyenek a cégek akár magyar, akár külföldiek. A közönség félrevezetése ellen készült miniszteri rendeletet a megye minden községével közlik.

— **A debreceni egyetem ügye.** Debrecen város törvényhatósági bizottságához ma indítványt adtak be, amely nagy lépéssel viszi előre a debreceni egyetem ügyét. Az indítvány, amelyet Szabó Kálmán képviselő, Kardos László, Váci János, Reichmann Armin és ifj. Kertész János irtak alá, azt kéri a közgyűléstől, hogy 24 tagu egyetemi bizottságot küldjön ki a főispán elnöklésével és a főiskola főhatóságával három hónap alatt részletes javaslatot terjesszen a közgyűlés elé. Ebben a javaslatban részletesen mutassa ki a létesítendő egyetem munkakeretét, a költségvetést a város hozzájárulását és a fedezeti módokat. A terjedelmes indítvány indokolásából kiemeljük az alábbiakat. A harmadik egyetemet a főiskola után Debrecen legkönyebben kaphatja meg. Az egyetem felállításáról származó művelődési és gazdasági előnyöket belátva a város már határozottan kifejezte ama óhaját, hogy a harmadik egyetemet szeretné megkapni és az áldozatokat is kilátásba helyezte. A politikai helyzet most csak elősegítheti a harmadik egyetemnek Debrecenben való felállítását. Végül utal az indítvány arra, hogy a harmadik egyetemet az ország legtekintélyesebb városai versenyezzenek s ha valamelyik megkapja az egyetemet, negyedik egyetem felállítására sokkal nagyobb nehézségekbe ütköznék. — A városi tanács mai ülésében foglalkozott az indítvánnyal és azt a jog és pénzügyi bizottsághoz utalta, amely javaslatával együtt a 29 i közgyűlés elé terjeszti.

— **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A városi új szervezeti szabályzat folytatolagos tárgyalása foglalkoztatta tegnap délután a város jog- és pénzügyi bizottságát, amelynek tagjai közül az ülésen jelen voltak: Vecsey Imre elnök, Márk Endre, Kiss Albert, dr. Magoss György, Riekl Antal, dr. Tüdös János, Király Gyula, dr. Szabó József, Varga Károly előadó. A tanács ügyosztályainak szervezete került tegnap tárgya-

lás alá. A jog- és pénzügyi ügyosztály tárgyalásánál vita támadt a körül, hogy ezt az ügyosztályt ne a főjegyző vezesse, hanem ennek vezetésére hatodik tanácsosi állást szervezzenek. Márk Endre, Magoss György, Vecsey Imre és Tüdös János felszólalásai után a szakaszt a javaslat szövegezésében változtatlanul fogadták el meghagyván az ügyosztály vezetését a főjegyzőnek. A gazdasági és erdészeti ügyosztály szervezetének tárgyalásánál Tüdös János javasolja, hogy ide osszák be a téglagyári ügyeket is. Király Gyula felszólalása után nem fogadják el a javaslatot. A szakasznak teljes egészében való elfogadása után Király gazdasági tanácsos az ügyosztályához egy fogalmazó és egy írnok beosztását kéri. — Török Gábor főerdőmester javasolja, hogy a „főerdőmester“ és a „főerdőszek“ erdőmester és erdészek elnevezést kapjanak. Egyik javaslat sem talált elfogadásra. A városgazda elnevezést gazdasági felügyelőre, a gazdasági gyakornok címet városgazdára változtatják. A 24. szakasznál — rendészeti, egészségügyi, építkezési és iparkihágási ügyek — a főmérnök azt kéri, hogy a kertészeti ügyeket az ő hatáskörébe utalják. — Fejér Ferenc támogatja a főmérnök indítványát, Márk Endre pedig a város kertészetét a gazdasági hivatalnak óhajtja kiosztani. Török Gábor és Acél Géza felszólalása után a bizottság szavazattöbbséggel nem fogadta el a főmérnök indítványát. Az ülés végén elhatározták, hogy a 25. szakaszt, a kulturügyek pénteken veszik tárgyalás alá.

— **Hajdúvármegye közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága december 13 án délelőtt 9 órakor tartja meg rendes közgyűlését, amelyen Weszprémy Zoltán főispán elnököl. A közgyűlés tárgyainak előkészítése céljából a vármegye állandó választmánya e hó 30 án ül össze. A közgyűlés meghívóját december elején küldik szét.

— **A vármegyeház renoválása.** A vármegyeházán — mint megirtuk — folyó a javítási munkálatok. Kovács Gyula alispán elnöklésével kiküldött bizottság most fejezte be azokat a terveket, amelyek alapján az ódon épületet legalább lakhatóvá tehetik. Ezek a javítások természetesen csak a legszükségesebbekre szorítkoznak mert új vármegyeház építése sokáig nem húzódhatik. Erre vonatkozólag döntés csak akkor lesz, ha a pénzügyigazgatóságok mellé beosztott számvéviségeket visszahelyezik a vármegyéhez. A visszahelyezés dolgában Hajdumegye felterjesztést intézett a képviselőházhoz.

— **Rákóczy képe a megyeházán.** Lengyel Imre táblabíró, megyebizottsági tag indítványt nyújtott be a megye törvényhatósági bizottságához. Az indítvány tárgya az, hogy a törvényhatósági közgyűlés festesse meg a közgyűlési terem részére II. Rákóczy Ferencnek, a nagy bujdosónak arcképét. Az indítvánnyal a legközelebbi közgyűlésen foglalkozik a megye törvényhatósága.

— **Számonkérőszék.** A vármegye összes hivatalaiban december 8-án tartja meg a közgyűléseket megelőző szokásos vizsgálatot a megyei számonkérőszék.

— **A sorozások.** Ma az 1882. évben született ifjak kerültek III. korosztályban sorozás alá. Az eredmény ma is gyenge és 180 közül 13-at soroztak be katonának. Holnap az idegen illetőségűek sorozása következik s ezzel ez évre befejeződnék a sorozások.

— **Erdészeti ülés.** Ma délután Pénzes Sándor árvaszéki elnök elnöklésével a megyei erdészeti bizottság ülést tart.

— **A Rákóczy induló Belgrádban.** Belgrádból írják: Vasárnap este a „Kodrác“ hangversenyteremben a gárdazenekar hangversenyt rendezett; amelyen eljátsza a Rákóczy indulót. A nagy termet zsufolásig megtöltő közönség felállott helyéről, a férfiak éljeneztek, a hölgyek kendőiket lobogtatták és mikor az indulót bevégezte a zenekar, a közönség tombolva éljenezte a magyarokat és viharosan abugolta Bécsot. Addig tapsoltak a lelkes szerbek, amíg a közönség kívánságára kétszer kellett a Rákóczy indulót eljátszania. A hangverseny valóságos tüntetéssé vált a magyarbarátság mellett.

— **László József ügye.** A következő sorok közlésére kértünk fel:

1. Irott szerződésből kimutathatólag, László József ur a lap szerkesztésébe egy év óta semmi tekintetben sem folyt be s így a lap munkatársait sem szerződtette, a kéziratok leadása, cenzurálása sem tőle függött.

2. A lapnak jelenleg egy belmunkatársa van, a ki szerződtetése előtt már számos vezércikket, tárcát sat. küldött a lapnak. — Másik belmunkatársa szanatóriumban van, 6 hónapra szabadságot havi 60 k. fizetés-részletet élvezve.

A külmunkatársak a város elite-jéhez tartozó urak, vagy olyanok, a kiknek szépirodalmi munkásságát a budapesti sajtó és más lapok is méltányolták.

— **Képviselőválasztók névjegyzéke.** Hajdumegye képviselőválasztó polgárainak 1907. évi névjegyzéke ellen beadott felszólamlások elbírálása is a névjegyzék végleges megállapítása céljából a megyei állandó bíráló választmány e hó 28 án délelőtt 9 órakor a megyeházán ülést tart, amelyen a főispán elnököl.

— **Betegek kezelési díja.** A belügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a magyar kórházakban ápolt szegénysorsú krajnai és stejerországi bujakóros, trachomás és elmebajos betegek kezelési díját folyó év január hó elsejétől visszamenőleg Stejerország és Krajna fizeti még akkor is, ha már egy ízben megtagadták volna ezen tartományok a költségeknek megtérítését. Ezen határozat közös megegyezéssel jött létre, úgy, hogy a fent nevezett tartományokban gyógykezelt magyar állampolgárok kezelési díját pedig a magyar államkincstár viseli.

— **A megyei telefon.** A vármegyei telefonhálózat dolga végre a megvalósulás stádiumába jutott. A telefonhuzal oszlopai már elkészültek és a megye megbízásából a nagyváradi postaigazgatóság a tavasszal megkezdheti az oszlopok felállítását és a huzalok elhelyezését úgy, hogy 1907. év őszére teljesen készen lesz a megyei telefonhálózat, amely a megye összes községeit összeköti kivéve a tiszacsegei vonalat, amelyhez a megye Debrecen város hozzájárulását kérte. A legközelebbi megyegyűlésen foglalkozni fognak a telefon dolgával, hogy az ellentétek kiegyenlíthetők legyenek és az említett irányt is beleveggyék a hálózatba.

— **Kiesett a vonatból.** A Szoboszló—Debreceni vasut vonalán mult éjjel könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt. Ezzel a vonattal utazott Lövei Piroška orosz-házi születésű 16 esztendő leány, szüleiivel együtt Miskolcra, ahol kenyérsütődés akartak nyitni. Amint a vonat Szoboszlót elhagyta, a fiatal leány kijött a fülkéből, a folyosó végére ment s a kooi ajtajához támaszkodott. Egy zökkenőnél kinyílt az ajtó s a szerencsétlen teremtés kibukott a robogó vonatból. Szerencséjére azonban még idejekorán elkapta az ajtó kilincset s így pár percig fenn tudta magát tartani. A vonaton nagy pánikot idézett elő a baleset, az utasok összeszaladtak s még mielőtt a vonat megállott volna, két vasmarku utas behusta az időközben elájult fiatal leányt. Az ijedségtől oly rosszul lett, hogy a debreceni kórházba kellett hozni, ahol nemsokára magához tért.

Kivándorlás. Az utóbbi néhány hét alatt ismét emelkedett a kivándorlók száma a megyében. A mai napon csak a központi fűszolgabíróóság hét utlevelet állított ki, amelyek mind Amerikába szólnak. A hét kivándorló közül öt vámospécsi, kettő pedig tiszacsegei lakos volt eddig. Ugyan csak sok a kivándorló a másik két járásban is.

Az optimista Vilmos császár. Vilmos német császár — mint Münchenből írják — a minap érdekes beszélgetést folytatott Sanghofer Lajossal egy ottani újságíróval és költővel. A császár dícsérőleg nyilatkozott a költő műveiről, melyekből a szerző optimizmusa tűnik ki. Majd kijelentette a császár, hogy ő maga is a legnagyobb mértékben optimista s ezen élelnézettel semmi körülmények közt nem tégit. Azt mondta, hogy ő munkásember s bizik munkája eredményében. Majd így szólt: „Én előre akarok haladni s magy örömmre szolgál, ha törekvésemet megértik és ebben támogatnak.“ — Majd azon véleményének adott kifejezést, hogy az optimizmus mindig többet ér a pesszimizmusnál. Sőt a politikában is így van. Majd utazásairól beszélt a császár, amelyek sok és nehéz munkája után fölüdítik. Ő tudja, hogy „utazó császár“ nak nevezik, de nem nehezelt érte, a dolgot a vigabb oldaláról nézi s nem hajlandó azért a világot elrejtőzni. Felelősségteljes hivatásában véli a császár — a szórakozás kétszeresen szükséges, mert igen sok kellemetlenséget kell leküzdenie. „Az embernek mindig bizonytalan a helyzete, mert megtagadnak tőle minden önállóságot. Ha sikerül valami üdvöset keresztülvinnem, a világ mindjárt ezt kérdezi: Ki tanácsolta neki? Ha pedig nem sikerül valami, akkor azt mondják, hogy én rontottam el a dolgot.“

Garánda pincér. Ledányi Sámuel abrudbányai születésű állás nélküli pincér két héttel ezelőtt jött Debrecenbe. Azóta folyton állás után jár, de eddig minden eredmény nélkül. Efeletti elkeseredésében tegnap utolsó pénzét is elitta. Illuminált állapotban került a Halközbe, ahol Schwaroz Márton közvetítő irodájába ment s az ott levő nőszemélyeket inzultálta. Rendőrt hívtak, aki bekísérte a büntügyi osztályra. Ma el is ítéltek.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonainknak, barátainknak jó ismerőseinknek, kik megboldogult áldott emlékü jó anyánk néhai öz. Szentessy Ferenczné végtisztességétélén megjelenni szivesek voltak s megjelenésükkel mélyszéges fájdalomukat enyhítették, fogadják ez uton szívből jövő halás köszönetünket. A gyászoló család.

Elhagyta a felesége. Szabó János Nagycsere 16. sz. alatti lakos, tegnap délután 3 órakor alaposan beszélve haladt végig az Árpádtéren. Ilyen állapotban a békés járókelőket goromba szavakkal szidalmazta, sőt azokat tetteg is inzultálta. Így többek között Veres Imréné Csapókert III. járás 47. szám alatti lakosra is rátámad, majd pedig az utca sarába tiporta. Ekkor nagy esődület támadt körülötte, majd rendőr érkezett, aki bekísérte a részeg embert a központra. Ma hallgatta ki Komlóssy Pál dr. rendőrfogalmazó Szabó Jánost, aki kihallgatása alatt elmondta, hogy felesége pár hét előtt elhagyta s e feletti elkeseredésében ivásnak adta magát. Most is ezért itta le magát s részeg állapotban követte el az inzultusokat. A rendőrség 50 koronára ítélte.

Ellopott bőrök. Schwaroz Fülöp Hatvan utca 49. sz. alatti nyersbőrkereskedő ma délelőtt jelentett tette a rendőrség büntügyi osztályán arról, hogy a múlt éjszaka folyamán ismeretlen tettesek kiásták a Hatvan utcai temető mellett levő bőrszárítójának oldalfalát, a kiástott részen behatoltak a szárítóba s onnan négy darab lóbőrt elvittek. Kára 72 korona. A rendőrség megindította az eljárást.

Vetések állása. A kedvező száraz és enyhe időjárás a szeptember havában és október hó első felében uralkodott csapadékdús időjárás után lehetővé tette a szántás és vetési munkálatok befejezését. Már csak igen elvéve folyik — leginkább tavaszra — a szántás. A korai gabonavetések nagyobbára jól keltek és eléggé is elbokrósodtak, a későiek, különösen a november hó folyamán vetettek, szintén meglehetősen kelnek. A vetésekben az elszaporodott egerek az ország különböző részeiben tetemes károkat okoznak. A repcevetések fejlődését dícsérik, szép üde zöld színtek és egészséges levelekkel nagyobbára teljesen beborították a talajt. A lóhere- és luornavetésekben az egerek, amelyek az országnak csaknem minden részén mutatkoznak, sok kárt okoznak. A répa szedésével a gazdák néhol még el vannak foglalva, jobbára azonban ezzel a munkával elkészültek és a bevermelés napirenden van. Szórványosan a megkésített ceplés napirenden van. A jószág, mely nagyobbára elég jó kondíciók között van, sok helyütt még kijár a legelőre. A száraz takarmány és szalma-készlet annyira bővel az ide, hogy a folyó gazdasági és tendő téli idényében, de tavasszal is a takarmányozás ügye aligha fog gondot okozni. A szőlővesszők kedvezőtlen fejlődése miatt kevés panasz halható a gyümölcsfákban, különösen egyes vidékeken sok a hernyófészék.

Az amerikai kivándorlás. Bécsből jelentik: báró Hengelmüller washingtoni osztrák-magyar nagykövét megbeszélést folytatott báró Aerenthal külügyminiszterrel és néhány nap múlva Budapestre jön, hogy Wekerlével és a magyar kormány többi tagjaival is értekezzen. A magyar alattvalóknak az Egyesült Államokba való kivándorlásáról van szó, amely annyira felszaporodott, hogy a washingtoni osztrák-magyar nagykövetség és az amerikai konzulátusok személyzetét is ehhez képest szaporítani kell, hogy a munkát elvégezhesse.

Hamisított 50 koronások. A resicai posta és táviróhivatal ötvenkoronás bankjegyhamisítványt foglalt le, melynek feltűnőbb ismerető jelei a következők: A bankjegy német szövegű oldalának bal részén a sarok négyszög és a női alak feje közt levő kör alakú diszitmény a valódi bankjegyen a négyszöget érinti, ellenben a hamisítványon az említett diszitményt a négyszögtől hézag választja el, amelyben az átmenő szalagsáv látható. A hamisítvány magyar szövegében a „törvényes eróperzi“ és „főtanácsos“ szavak helyét „torvényes erópenzi“ és „főtanácsos“ szavak vannak feltüntetve s ugyanazon oldalon az alul jobb és bal felül levő „50“ szám zérusa sokkal kisebb, de a mellett vastagabb, mint az ötös számjegy és feltűnően ferdén áll. A nyomás hosszúsága valamint szélessége valamivel kisebb, mint a valódi bankjegyeknél s elmosódott, a sorszám (serie) 1068, a szám 91191—50. Kossuth kereskedelemügyi miniszter körrendeletben hívta fel a postahivatalokat, hogy az 50 koronás bankjegyek elfogadásánál fokozottabb óvatosságot tanúsítsanak.

A M. Á. V. alkalmazottak új pénztárcája iránt városszerte nagy az érdeklődés, különösen most midőn ezen részvénytársaság alakuló közgyűlése előtt állunk. Mint értesülünk a részvények már eddig is tul vannak jegyezve és e miatt a tervbe vett 200000 korona alapítókét fel kell emelni. Mint tudjuk, a főkönyvelői, pénztárnoki és szolgál állásokra a pályázati hirdetmények már kibocsájtattak és ezen állásokra a tömegesen jelentkezők ugyancsak ostromolják az alapítókat. Az Igazgatóság és felügyelő-bizottsági tagok névsorának összeállítása is most van folyamatban, mire névze az érdekeltek körében ugyszólván véglegesnek mondható megállapodások vannak, de teljességgel egyetértének abban az alapítók, hogy a vezérigazgatói tisztségre Mórász Sándor állomás főnököt, a diadalra jutott eszmének felvetőjét kell megválasztani, a ki az ügynek nemesak kezdeménye-

zője volt, de annak sikerében az oroszlanrészrel dicsekedhetik. Az új részvénytársaság a Ranunkel ház I. sz. emeletén Január 2-án kezd meg működését.

Visszaélés a mérlegekkel. A miniszteri rendelet értelmében a rugós, ugynevezett kézi mérlegeket nem szabad használni. A baromfi-piscon mégis használják egymásra, akinek csak tetszik, pedig a város oda hiteles mérleget állítottatott és azt mindenkor használatja a közönség. Az említett rugós mérleggel, mivel a rugójuk ki nyulik, nem lehet jól, pontosan mérni, minek következtében sok visszaélés történik. A rendőrség ezantul gondoskodni fog, hogy a rugós mérlegekkel való mérést beszüntesse.

Öngyilkosság. Kovács Julianna hadházi születésű 18 éves leány a Rákóczi-utca 36. sz. alatti házában lakik. Itt ismerkedett meg egy fiatal emberrel, a kibe halálisan beleszeretett. A fiatal ember viszonzta is eleinte szerelmét, de a napokban elhidegült tőle. Ez annyira elkeserítette a leányt, hogy eleinte buskomoróságba esett, majd pedig tegnap este 6 órakor nagy adag marólugot ivott. Súlyos belső sérüléseivel beszállították a kórházba, a hol gondos ápolás alá vették.

Boltiszolgának egy értelmes és megbízható ember felvétetik Mentze Henrik áruházában Kossuth utca 4 szám 609—3—1.

Megajiltak a Hungária kávéház újonnan átalakított s tetemesen megnagyobított helyiségei. Az intelligens családok egyedüli találkozó helye. — Naponta zene estély. — Hideg buffa. — Saját termései borok. Tisztelettel Weichinger Károly.

A legjobb formájú férfi kalapok 4—6 és 8 koronáért, a legizlésebb selyem nyakkendők már 1 koronától feljebb. A Nyakkendő királynál.

A nagy karácsonyi vására oly tömegesen érkeznek a szebbnél szebb újdonságok gyermek játékokból háztartási cikkekkel és mű ipar áru különlegességekből Mentze Henrik újdonságok áru házába a Kossuth utca 4 szám alá; hogy raktár és helyszűke miatt rondkivül sok árut kislejtve mesés olcsón árusítja el; miért is nem mulaszthatjuk el ezen igen előnyös, rövid ideig tartó gyermekjáték és eredeti baba forrás Mentzenél Kossuth u. 4 szám. 608—x—1.

TÁVIRATOK

A király Budapesten.

Budapest, november 22. A király tegnap este a nyugot pályaudvaron kíséretével együtt Budapestre érkezett. A király egyenes kívánságára a hivatalos fogadást mellőzték. A pályaudvar tájékán és az utcákon sűrű sorokban állott a közönség és lelkesen éljenezte az uralkodót. A király fogadására a királyi várakban megjelentek József főherceg, Augustus főhercegnő és gyermekeik. A király unokái és dédunokái üdvözlését nagyon szívesen fogadta, majd visszavonult lakosztályába. A miniszterelnökség közlésezi, hogy a király e hónap 26-tól minden hétfőn és csütörtökön általános kihallgatást tart, melyre mátol fogva mindég lehet jelenkezni a várpalotában levő kabinet irodában.

Külgyminiszterek találkozósa.

Róma, november 22. Tittoni olasz külgyminiszter január elején találkozni fog Velencében Aehrenthal báróval.

Pártértekezlet.

Budapest, november 22. A függetlenségi pártnak, az alkotmánypártnak, a nemzetiségi és a néppártnak volt a tegnapi nap folyamán értekezlete. Mind a négy párt a költségvetéssel foglalkozott. Nevezetesebb nyilatkozat tegnap nem történt, mindössze Wekerle Sándor miniszterelnök jelentette ki, hogy az adóreformról lehetőleg még a nyári szünet előtt javaslatot terjeszt be. A függetlenségi párt tegnapi értekezletén elfogadta azt a javaslatot, hogy a képviselőház a delegáció üléseivel párhuzamosan megszűnés nélkül folytassa tanácskozásait. Az alkotmánypártban Szilassy Zoltán felhívta a kormány figyelmét arra, hogy a szociálpolitikai törvényhozás ma jóformán csak a munkások helyzetén akar javítani, pedig sürgősen szükséges inkább a munkások jogos érdekeinek a megvédése is. Bernáth István az egyre növekvő drágasság kérdésével foglalkozott. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány e baj megszüntetésére kezdőleg óhajtott lépni. A nemzetiségi párt elhatározta, hogy a maga részéről nem járul hozzá ahhoz, hogy a költségvetési vita hosszadalmasá váljék, már csak azért sem, hogy azután a választói reform életbeléptetését kellőképpen sürgőhesse.

Törvénykezés.**László József letartóztatása.**

Szenzációs letartóztatást eszközölt tegnap délután a debreceni ügyészség utasítására a rendőrség. László József nyomdatulajdonost és földbirtokost a büntető törvénykönyv 247 §. 241 §, 235 § és 392 §-ba ütköző cselekmények miatt, melyek közül a 247 §-ba ütköző cselekmény öt évig terjedhető fegyházzal, a 241 §-ba ütköző egy évig terjedhető fegyházzal, a 235 §-ba ütköző öt évtől 10 évig terjedhető fegyházzal és a 392 §-ba ütköző büncselekmény pedig öt évig terjedhető fegyházzal büntetettik. Az eset beillik a Pixaval rémregényébe, de olyan kényes természetű, hogy arról leplezetlenül magyar nyelven írni nem lehet.

László József szerencsétlen szenvedélyének áldozata, úgy hogy most már vagyoniilag is a tönk szélén áll. Az ügyészség fogházába még tegnap este bezáratották és ma reggel 9 órakor ki is hallgatta őt Hoffmann József vizsgálóbíró. A kihallgatás során László tagadott erősen, de az eddig beszerzett bizonyítékok alapján Hoffmann elrendelte az előzetes letartóztatását. László elfolyamodással élt a vizsgálóbírói határozat ellen a vádtanácshoz, amely csak szombaton fog dönteni a felett, vajjon szabadlábra helyezze-e Lászlót, vagy sem.

Sóvágó társai az esküdtek előtt Annak idején megemlékeztünk arról, hogy a Móliusz téri rablógyilkosság tetteseinek a bűnügyét két felé választották. E tény oka az, hogy Sóvágó már ez ügyben el van ítélve. Most bűntársai, Szathmáry és Nyiri kerülnek az esküdtszék elé s ott bizonyára elveszik méltó büntetésüket. A két cinkos felett még a most folyó esküdtszéki ciklus ítélik, a jövő hét esküdtszéki kitűzött tárgyaláson. Ez alkalommal Sóvágó csak mint tanu fog szerepelni s mint ilyent fogják bűntársaival szembesíteni is. A tárgyalást nagy érdeklődéssel várják városzerte, melynek lefolyását különben részletesen közzé fogjuk.

LAPZARTAKOR.**A képviselőház ülése.**

Budapest, november 22. A képviselőház mai ülését 11 órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök. Az ülésen a kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Andrassy, Kossuth és Jekelfalussy miniszterek. A mult ülés jegyzőkönyvét olvasták fel, majd ennek hitelesítése után felolvasták a delegációk összehívásáról szóló elnöki jelentést. Azután Hoitsy Pál előadó olvasta fel az 1907. évi költségvetést és azt elfogadásra ajánlja.

Horn nemzetiségi képviselő a költségvetésnél beszél, majd azt mondja, hogy ilyen parlament nincs a világon. A nemzetiségi sérelmeket panasolja fel. Apponyi és Andrassy minisztereket sovinizmussal vádolja, mialatt a Ház éljenezte a minisztereket. Nem viseltetik bizalommal a kormány iránt s így a költségvetést nem fogadja el.

Apponyi Albert válaszol a vádakra. Mikor a kultuszminiszteri tárcát átvette, elhatározta az ellentéttek kiegyenlítését, de minden kísérlete sikertelen maradt. Ez a nemzet magyar, teljes egészet képez és a nemzeti egységet megbontani nem lehet. — (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Sághy Gyula beszélt a költségvetés mellett.

Az ülés még lapunk zártakor folyik.

Fiumei kormányzó a Házban.

Budapest, nov. 22. Nákó gróf fiumei kormányzó ma megjelent a képviselőház folyosóján, ahol hosszan tárgyalt Wekerle miniszterelnökkel.

Képviselő és ujságíró afférje.

Budapest, november 22. A főváros tegnapi közgyűlésén Vázsonyi Vilmos hevesen kritizálta Bede Jakabnak a Pesti Hirlapban megjelent és a mértékekről szóló cikkét. Bede ezért ma Hencz és Zboray képviselőkkel provokálta Vázsonyit, aki azonban megtagadta az elégtételt és a bírósághoz utasította a hirlapíró. Bede megtette Vázsonyi ellen a feljelentést.

Fehérvári védekezése.

Budapest, november 22. Báró Fehérvári Géza feltűnően érdeklődik a vádáláshelyezési indítvány sorsával. Egy ujságíró előtt kijelentette, hogy ha a képviselőház elfogadja a vádáláshelyezési indítványt, úgy kihallgatásra megy a királyhoz, majd a főrendiházban teszi meg a megjegyzéseit a vádáláshelyezésre vonatkozólag. A letánt darabot-miniszterelnök szenzációs leleplezéseket helyezt kilátásba.

Közgazdaság.

Készáru üzlet. Szilárd irányzatban finom búzákért néhány fillérrel drágább áron elkelt 28 ezer métermázsza buza. — Rozs és takarmányárpa változatlan. — Uj tengeri szilárd. — Zab 10 fillérrel drágább. Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 k. 15.70 korona, 1000 mm 81 k. 15.70 korona, 200 mm. 80 k. 15.80 korona, 1000 mm. 80 k. 15.50 korona, 100 mm. 80 k. 15.80 korona, 1700 mm. 79 k. 15.50 korona, 1800 mm. 79 k. 15.45 korona, 500 mm. 79 k. 15.40 korona, 200 mm. 79 k. 15.45 korona, 100 mm. 79 k. 15.20 korona, 100 mm. 79 k. 15.20 korona, 200 mm. 78.8 k. 15.20 korona. — H. M.-Vásárhelyi: 1800 mm. 80 k. 15.45 korona. —

Pestmegyevidéki: 450 mm. 80 k. 15.40 korona, 800 mm. 79 k. 15.20 korona, 200 mm. 78.8 k. 15.20 korona. — Bányási: 1080 mm. 77 k. 14.90 korona, 1000 mm. 77 k. 14.90 korona, 1500 mm. 76 k. 14.74 korona, 500 mm. 77 k. 14.70 korona, 1700 mm. 75.8 k. 14.80 korona, 700 mm. 76 k. 14.55 korona, 200 mm. 75.5 k. 14.10 korona. — Rozs: 200 mm. 12.60 korona készpénzfizetés mellett paritás, 100 mm. 12.60 korona készpénzfizetés mellett paritás, 500 mm. 12.50 korona készpénzfizetés mellett paritás, 200 mm. 12.50 korona készpénzfizetés mellett paritás, 1500 mm. 12.50 korona készpénzfizetés mellett paritás. Árpa: 200 mm. 12.90 kor. készpénzfizetés mellett paritás, 150 mm. 12.90 korona készpénzfizetés mellett paritás — Zab: 100 mm. 14.90 korona készpénzfizetés mellett, 200 mm. 14.80 korona készpénzfizetés mellett. — Tengeri ár: 100 mm. 13.65 korona készpénzfizetés mellett, 200 mm. 13.86 korona készpénzfizetés mellett paritás. — Tengeri új ár: 100 mm. 10. — korona készpénzfizetés mellett.

Kőbányai sertésüzlet. November 22. hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 120—122 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban) 124—126 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 123—128 fillérig. — Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm) — fillérig. Sertéslétszám: 1906 november 20-dik napján volt készlet 29.481 darab, 1906 november 21-dik napján felhajtott 137 darab, 1906 november 21-dik napján elszállított 146 darab, 1906 november 22-dik napjára maradt készlet 28.472 darab. — A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Szerkesztői üzenetek.

A kintornás. Ha a főzéshez annyit ért, mint a versírás, akkor fogadja öszinte részvételünket — leendő féje. Egyébként tanulja meg a magyar helyesírást.

Uj lantos. Ön ezzel kezdi zengeményeit: „Lepattant egy húr a lantomon...” Kérem, tépje le a többit is a lantjáról.

M. J. Biharnagybajom. A két dolgot két nap mulva kapja.

Városi Színház.

Bérlet 45. szám (A) Bérlet 45. szám. (A) Debrecen, szerda, 1906. évi november hó 22-én:

Karczag Marcsa első fellépte:

A csók.

Vigjáték 4 felvonásban.

Köszvény!

ellen ezernél jobb kiváló orvos és tanár ajánlja és rendeli jetegeinek a h. res. 476-x-9.

Király-balzsamot

az egész világon ösmert legjobb gyógyszer. 1 nagy üveg 2 K. — Vidékre 1 üveg 2 k. 65 f. 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
DEBRECZEN.

CSUZ

Szabó Lajos Fiai

vászon, divat és szőnyegáruház.

● Oriási választékban kaphatók ●

Női és férfi téli (Jäger) alsó ruházatok

Szörme boák és gallérok

a legujabb formákban.

Gyapjú téli kendők és sálók

először és Himalaya minőségben.

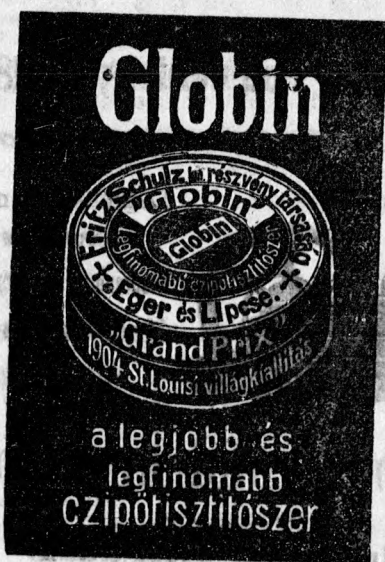
A világhírű P. D. jegyű, kitűnő szabású

francia fűzők egyedüli raktára,

Jutányos, szabott áruk

kirakataink állandóan a legutolsó diva-

tot tüntetik fel. 482-x-49.

A bőr puha és tartós marad.

Minden fáradság nélküli leggyö-nyörűbb fekete fény.

a legjobb és legfinomabb czipőiszítószer

A legujabb

China-Selyem-Övek

Bőr-és Gumi-Övek,

Csipke Echapok,

Színházi sálak

és

Plaid sálak

megválasztékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatáruházában, 294-x-116

Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

Harmat-Créme

arcsejítő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle bőrbajokat, (mitesser) bőrbajokat, Kisimítja a ráncosodni kezdő arcbőrt és azt fehéré, simává tündöcsé teszi. — Legjobb övszer a szél és a nap befo-lyása ellen az arora. Nem zsiroz, tehát nappal is használ-ható. — Hatásagyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Créme 1 korona.

Készítője és főraktár

MIHALOVITS JENŐ gyógytára

Debrecen, Főpiac 31. városházzal szemben. 597-10-1

Pénzkölcsön.

minden összegben, mindenkinek, köte-lezvényre, váltóra, butorra, életbiztosi-tásra, betáblázásra 3 1/2 4 és 5% ra. Részletfizetésre. Lölhoffel G. Berlin W. 35. Válaszbélyeg küldendő. 347-80-14.

Célszerű ujtás!

Vidékiek részére!

A magyar-, német-, francia- és angol irodalom legujabb termékeit mindenki kölcsönképpen postán megkaphatja.

Kérjen még ma ismertetőt.

Modern könyvtár-

Könyv-kölcsönző Vállalat,

544-5-3.

Budapest,

VI., Király-utca 70.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

A szépség egyik főkelléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a FOLDES-féle

MARGIT-CRÊME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crême egy rendkívül finom, kellemes sikkosságu, gyorsan fel-szívódó, kedves illatú vegy-szer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyom-talanul eltüntet szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crémnek, hogy a bőrt nem teszi zsiros tapintatuvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a pu-der elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyer-mekded üdeséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer. Leglényegesebb előnye, hogy higanyt ólmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., — Margit-pudor K 1.20, — Margit-fogpop 1 K. — Arcvix 1 Kor.

Készíti: **Földes Kelemen** gyógyszerész ARADON. 176-10-10

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Steiner Manó, Mihalovits J., Muraközy László, Sziloz Ferenc gyógyszerárakban.

Tulipán-Padlófénymáz (Linoleum)

Védjegyezve

Tulipán-Padlófénymáz (Linoleum)

Hazai gyártmány

Ne vásároljunk osztrák padlófénymázt, mert

- A Tulipán-Padlófénymáz az eddig létező osztrák gyártmányokat messze felülmúlja.
- A Tulipán-Padlófénymáz tartós, rögtönzáradó és tűkőrfényű gyönyörű zománcszal bir.
- A Tulipán-Padlófénymáz vizel mosható
- A Tulipán-Padlófénymáz tetszetős nemzetiszínű tulipános 1 kg. bádogdobozokban van csoma-golva és 3 féle színárnyalatban létezik.
- A Tulipán-Padlófénymáz minden nagyobb fűszerkeredésben és drogueriában kapható.

Viszontelárusításoknak legjutányosabb árajánlattal szolgál

Maklár Gyula és Társai

vegyészeti festék-, lakk- és kenőgyár BUDAPEST, IX. Remete-utca.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szög 30 fillér, minden további szög 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beiktatodik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlott

tevelekhez szükséges posztakönyv féláron kapható a kiadó hivatalban.

Vidéken

Debrecenhez közel fekvő mező városban, egy jó forgalmu hentes és mészáros üzlet; teljes felszereléssel bérbe kiadó esetleg kevés pénzzel szakember társul keresetük. Vasúti állomás Nagy kiterjedésű üzleti összeköttetés és nagy vevő község már megvan természetve. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal zolgál.

Egy használt

de jókarban levő uri gyermekocsi jutányos áron megvételre kerestetik. Ajánlatokat kérek a lap kiadóhivatalába.

Ingyen lakás

takarításért, gyermektelen házaspárnál. Cim a kiadó hivatalban.

Jó karban

levő pedálos cimbalom keresek megvételre. Cim a kiadóhivatalban.

Népdalokat

zongorán, cigányos modorban jutányos ártanít intelligens urleány. Cim a kiadóhivatalban.

Gyors privát kölcsön

100.000 korona áll rendelkezésemre melyet igénybe vehetnek; Katonatisztek, állami, megyei és városi hivatalnokok s más hitelképes egyének. Budapesti és Bécsi bank képviselői amortizációs kölcsönökre. Utólagos díjazás. Meghívásra személyesen jelentkeztem. Felelős L. S. Simonfi u. 19.

Mindenféle

nyomatványokhoz és hirdetésekhez szükséges klischéket készít Hajnal Gyula Debrecen Piac-u. 9. sz. Telefon szám 412.

Tisztességes

keresetűz juthatnak 14-16 éves fiuk, újság árusítással. Jelentkezni lehet délután 4 óráig a Csapó utcai nyomdában.

Koszt

joghelgatók s intelligens fiatal emberek ebéd-vacsora kosztot kaphatnak uri családnál, havi 40 korona ellenében. Cim a kiadóban.

Könyv szekrényt

keresek megvételre. Cim a kiadó hivatalban.

Utcai lapelárusítók fölvétetnek.

Komáromi M.

műhangszer készítő

Legnagyobb hangszer üzlete

József kir. herceg-utca 2. Pika szálloda mellett.

Cimbalom vételnél díjtalan tanítás saját cimbalom iskolámban. Legnagyobb zongora terem Piac utca 49. főpostával szemben

Bérbe adott zongorákat új gyanánt nem adok el, mindenféle hangszerek részletfizetésre is. Többféle gyártmányu

Gramophonok

és lemezek, a leghirvesebb gyártmány, lemezekben óriási választék. — Szakszerű műhely, új hangszerek készítését és javítását művésziessé nem mint lantár, de mint szakképzett készítjük. Zongora hangolás vidéken is.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Az ujjoran érkezett hurokó gépmen a legkitűnőbb minőségű hurokókkal szolgálok.

487-x-17.

Sérvkötők, haskötők,

gummi görcsér harisnyák

mérték szerint legpontosabban készítettnek 541-10 6

Schön Sándor

keztü, kötszer és orvosi műszertárban

DEBRECEN,

Piac utca 12. (Stenozinga ház.)

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

használatát mellett

28 év óta nagy sikerrel használta a buzaüszög a kukorica korom és portüszög, az árpa, zab, burgonya megüszögösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes 451-8-3 utánzatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: Kontsek Géza, Mjer Jenő, Komlóssy Lajos és Deutsch Albert és fia urak üzletében.

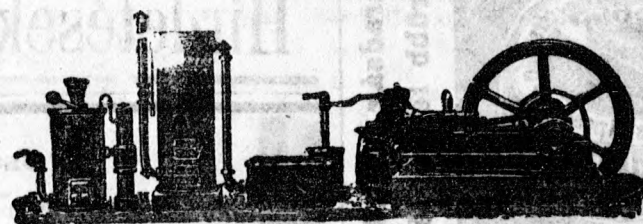
Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanický-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezeitű szívógáz generátoros motorait 345-76-11.

Üzemeltetés irán-
ként és löerőnként
1 1/2-2 1/2-fillér. Ant-
racit, faszén, vagy
foksz tüzelésre egy
aránt alkalmas.

Legmeszebb menő
szavatoss
Elsőrendű, erőteljes.
Kedvező fizetési
feltételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

Óh jaj!

Megfojt ez az át-
kötött köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás
ellen gyors és biztos hatásuak.

EGGER mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és
kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nador” gyógyszerár

BUDAPEST,

VI., Váci-körút 17.

Éljen!

EGGER mellpasztilla csakha-
mar meggyógyított.

Debrecenben, kapható: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovách Nándor, Koczián Dezső, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Radákovits Géza, Grósz Nagy Ferencz, Szilcz Ferenc, Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Osztr. szabad. bej.

Mindenki maga gyártja a követet!

Cement-, fal-, kő forma

teljesen felszerelve csak 36 korona

Egy munkás egy formával naponta 1500 követ készít. Pléchalj nem szükséges. Ez a forma különösen alkalmas swemm kövek gyártása, Brost-rák ingyen és bérmentve.

A. Tevonderen x L. Pollaert Dalheim a Rh. D. K.